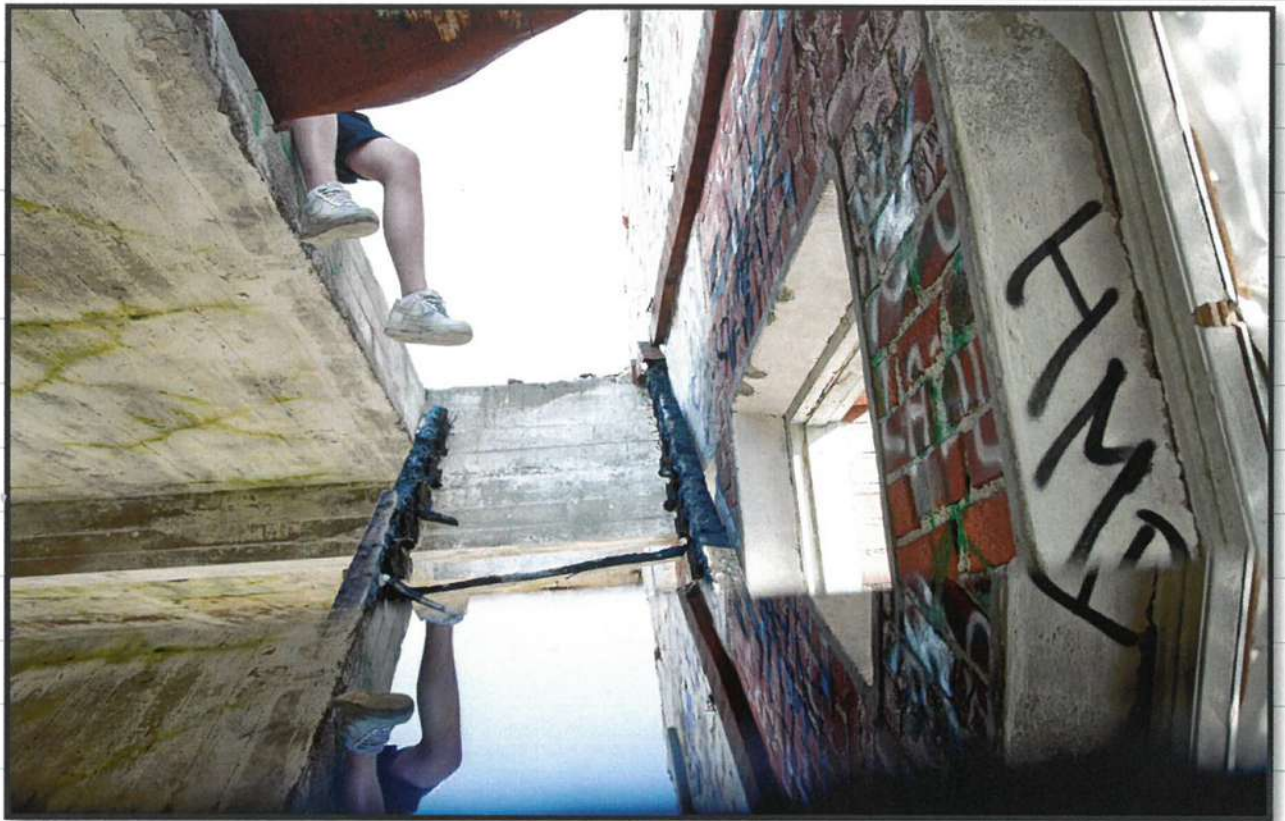

AVASIN MUN SILMÄT

Koulukokemusprojekti

Hanna Hakulinen

Heinolan kaupungin nuorisopalvelut, 2020.

AVASIN MUN SILMÄT

Koulukokemusprojekti

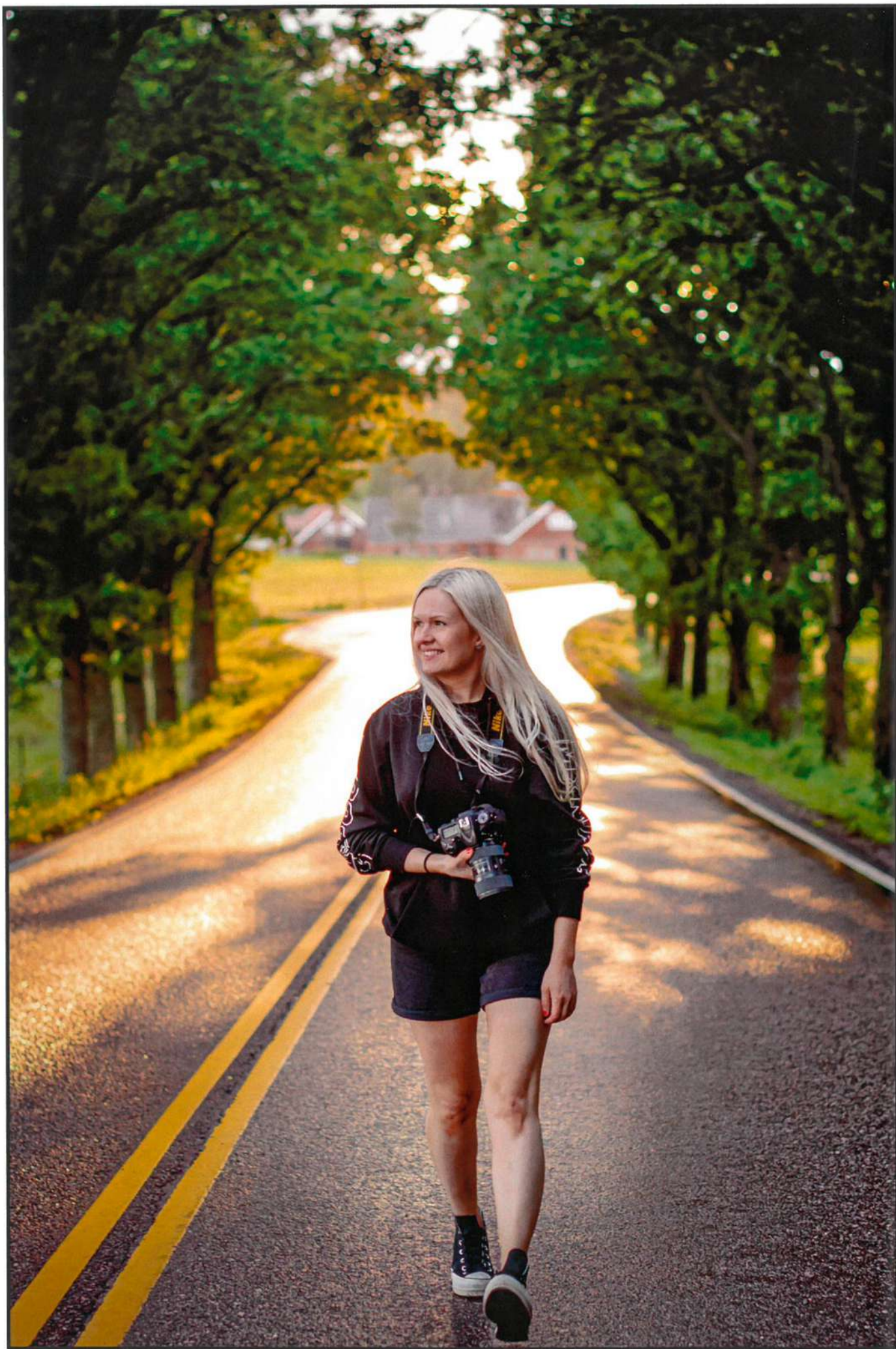
Hanna Hakulinen

Heinolan kaupungin nuorisopalvelut, 2020.

Sisällys

Alkusanat	4
"Seiskalla meidän voimat yhdistyi".....	6
"Edelleen tuntuu vaikealta ottaa vastaan hyvää palautetta".....	8
"Oon sellainen tyyppi, josta saa aluksi helposti huonon kuvan".....	14
"Oon varmaan aina ollut liian vilkas lapsi".....	20
"Mielialat ylös, alas".....	26
Koulukokemuksia huoltajilta.....	32
Lopuksi	34

Alkusanat

Työskenneltyäni vuosia erityisnuorisotyön parissa ja kuunneltuani jo aikuisten nuorten kertomuksia omasta koulupolustaan, heräsi mielenkiinto päästä kurkkaamaan yläkoulun arkea. Ja ollakseni ihan rehellinen, en ajatellut viihtyväni täällä kauaa.

Mutta mitä kävikään? Olen tekemässä tärkeintä ja merkityksellisintä työtä, jota voin edes kuvitella. Mikään muu työ ei ole yhtä yllättävää, yhtä palkitsevaa, yhtä liikuttavaa tai yhtä hermoja raastavaa. Ja siksi se on ihan parasta!

Idea koulukokemusprojektiin syntyi, kun sain olla mukana luomassa uudenlaista koulunuorisotyötä yläkoululle. Omien havaintojen, nuorten tarpeiden, parhaiden työkavereiden ja esimiesten puolelta tulleen luottamuksen ansiosta pääsin testaamaan uudenlaista, tsemppimuotoista ryhmätoimintaa. Pilottiryhmään valikoituivat juuri ne oikeat tyypit, joiden tarinat pääset lukemaan ihan pian tästä kirjasta.

Meidän ryhmätoiminta perustui hyvän näkemiseen, luottamukseen, rehellisyyteen ja nopeaan puuttumiseen silloin, kun sitä tarvittiin. Isossa roolissa oli Voimauttavan valokuvan työmenetelmä. Se on sosiaalipedagoginen menetelmä, jonka tavoitteena on muuttaa ammatillista kohtaamistyötä dialogisemmaksi.

Meidän porukka hitsautui tiiviiksi ja kun syntyi molemminpuolinen luottamus, asiat alkoivat aueta ja sujua. Luottamus mahdollisti oikeanlaisten työkalujen ja tuen tarjoamisen ja nuorten asioiden sanoittamisen aikuisten suuntaan. Äärimmäisen toimiva huoltajayhteistyö oli myös avainasemassa toimintamme kannalta.

Ryhmätoimintaan osallistuneet nuoret pääsivät tavoitteisiinsa ja itselläni heräsi mielenkiinto tehdä näkyväksi heidän ajatusmaailmaansa ja taustatekijöitä sille, miksi koulu ja sen arjessa suoriutuminen voi olla joskus niin haastavaa.

Keräsin poikien ajatuksia talteen useamman viikon ajan ja ehdottomasti parhaat keskustelut käytiin kuvausreissujen aikana. Poikien kertomat ajatukset ja kokemukset menivät syvälle sieluun, ravistelivat ja liikuttivat. Olen etuoikeutettu, kun sain olla niitä kuulemassa.

Toivon, ettet koe tätä kirjaa aikuisten ja nuorten vastakkainasetteluna. Sitä sen ei ole tarkoitus olla. Toivon, että otat tämän kirjan mahdollisuutena päästä kurkistamaan 15-vuotiaan nuoren ajatusmaailmaan.

Yläkoululle tarvitaan aikuisia erilaisissa rooleissa, emmekä me kaikki voi tehdä kaikkea. Mitä enemmän ehdimme arjen kiireessä asettua toistemme asemaan ja nähdä pintaa syvemmälle, sitä parempaan lopputulokseen pääsemme.

Rauhaa, rakkautta ja mielenkiintoisia lukuhetkiä!

Hanna Hakulinen

koulunuorisotyöntekijä,
Lyseonmäen koulu

*Omistettu niille neljälle, joista mä välitin
muutenkin, kuin rahan takii.*

"Seiskalla meidän voimat yhdistyi"

"Meillä neljällä sujui alakoulu vielä joten kuten ilman suurempia ongelmia. Vaikka kyllä sielläkin sattui ja tapahtui kaikenlaista ja tuli tehtyä just sitä, mikä oli kiellettyä. Silloin kuitenkin ymmärsi vielä jotenkin rajat, eikä tullut lintsailtua.

Tutustuttiin toisiimme silloin, kun päädyttiin samaan yläkouluun. Seiskalla voimat yhdistyi ja sitten hommat menikin vituiksi. Oltiin jo ennestään vähän huligaaneja ja tykättiin hakea jännitystä. Ei siitä opiskelusta tullut yhtään mitään. Seiskan jälkeen meidän tiet erkani: joku meni pienluokalle, joku lähti laitokseen.

Ei sillä ollut silloin mitään merkitystä, jos joku koulun aikuinen koitti kertoa, että mitä pitäis tehdä ja miten kuuluis olla. Oltiin omasta mielestämme ihan kuninkaita, eikä juuri välitetty seuraamuksista. Eikä se aina liity edes kouluun, jos siellä ei pysty olemaan.

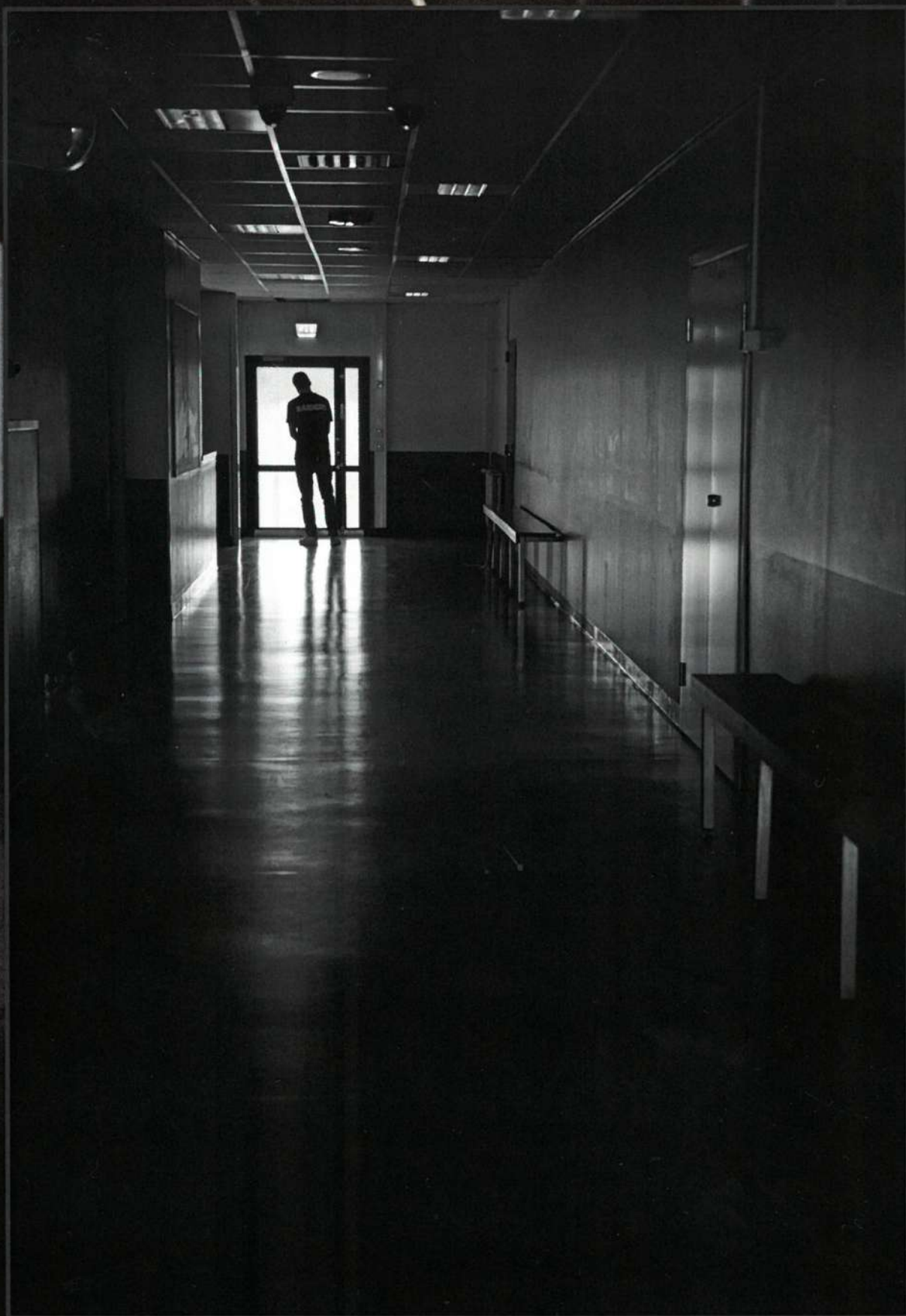
Koulujutut voi tuntua vaikeilta vaikka oppimisvaikeuksien takia tai sitten voi olla vaikka kotona jotain ongelmia, joita purkaa koulussa tai ei vaan jaksa käydä.

Seiskalla ei kauheasti motivoinut panostaa kouluun ainakaan jatko-opintojen takia, koska se oli niin kaukainen ajatus. Ajateltiin varmaan vaan silleen, että kunhan nyt ei luokalleen jäisi.

Jälkikäteen ajateltuna se oli hyvä juttu, että meidän neljän tiet erkaantui seiskan lopussa ja jokainen alkoi hoitaa koulua omalla tavallaan.

Lopulta me kaikki saatiin peruskoulu suoritettua ja päästiin omiin tavoitteisiin. Kaikilla on omanlaiset suunnitelmat tulevaisuudelle. Yhteisesti kuitenkin varmaan se, että opinnot lähtisi sujumaan, saisi hyvän työpaikan ja että elämä rullais muutenkin.

Sehän on eniten itsestä kiinni."

**"Edelleen tuntuu vaikealta ottaa
vastaan hyvää palautetta"**

"Olin ala-asteella ihan normaali koululainen. Tehtävät tuntui jo silloin vaikeilta, mutta tein ne silti, enkä lintsannut koskaan. Vitos- tai kutosluokalla motivaatio muuttui ja vittuilu opettajille alkoi. Oon aina ollut aika omaehtoinen. Esimerkiksi joskus nelosluokkalaisena riitelin vanhempien kanssa ja kävelin kymmenen kilsan päähän keskellä yötä, kun olin niin vihainen ja halusin karata.

Yläasteella en jaksanut oikein enää yrittää, paitsi ehkä ihan seiskan alussa. Silloin kun tunnilla ei osaa, on kolme vaihtoehtoa: olla hiljaa ja tekemättä niitä tehtäviä, häiritä tuntia tai kysyä neuvoa. Mä rupesin häiritsemään muita, enkä tehnyt mitään tunneilla. Musta tuntui, että oon koulussa paskempi kuin muut ja sanoin niitä hikeiksi.

Seiskalla mun luokalle osui kavereita, joiden kanssa sitten säädettiin huolella ja mulla oli noin 50 häikkä-merkintää. Kaikki vaan yllytti toisiaan ja sitten tapahtu kaikkea. Siinä vaiheessa kun kaikki koulun rajoitustoimet oli käyty läpi, ei niillä ollut mulle enää mitään merkitystä. Ei mistään häikästä ymmärrä, että on tehnyt väärin. Kun niitä on tietty määrä kasassa, ne menettää merkityksensä.

Vanhemmatkin ehkä ajatteli, ettei niihin voi enää vaikuttaa, kun niitä tulee lisää ja lisää. Poissaoloja olisi pitänyt myös korvata, mutta en mä sitä oikein jaksanut tehdä. Niitä oli jo niin paljon, ettei siinä tuntunut olevan mitään järkeä.

Mua kiinnosti lähinnä kaverit ja pelaaminen, lopetin harrastuksetkin. Silti välillä tuli vielä niitä hetkiä, että halusin yrittää. Meno oli kuitenkin niin levotonta, että mut siirrettiin pienryhmään. Häikät väheni, mutta poissaoloja alkoi tulla koko ajan enemmän.

Kasilla ja ysillä en jaksanut enää tehdä ollenkaan muistiinpanoja, jos satuin olemaan tunnilla. Nukuin aina jonnekin puoleen päivään, enkä mä muista, että olisin tullut kertaakaan ajoissa kouluun. Ja sitten kun mä tulin myöhässä, opettaja ei reagoinut millään tavalla. Siitä tuli tunne, ettei sitä kiinnosta ptkääkään, miten mulla menee ja se tekee vaan työtään.

Negatiivisuus lannisti mut yläkoulussa ja se, että mä en tullut opettajan kanssa toimeen. Tuntui, etten saanut positiivista palautetta oikein mistään ja päätin, etten tee tunneilla mitään. Korkeintaan silloin sain hyvää palautetta, jos oli ollut tosi huono jakso ja tein yhden päivän hyvin.

Mutta ei sekään toimi, jos kehuu vaan säälistä ja siltä se musta tuntui. Sitten kun antaa hyvää palautetta oikeista asioista, motivaatio kasvaa ja haluaa tehdä vieläkin paremmin. Jatkuvasta negatiivisesta palautteesta tulee fiilis, ettei jaksa edes yrittää.

Jotenkin mä huomaan aikuisista aika helposti, että ketkä ei pidä musta. Jos aikuinen kyselee, että miten menee ja vaikka että miten viikonloppu meni, se on mukavaa. Silloin tuntuu, että sitä kiinnostaa oikeasti mun asiat. Sitten on niitä, joita kiinnostaa vaan se, että pääsee puuttumaan virheisiin tai huonoon käytökseen. Ne on usein niitä, jotka ei huomaa hyvää ja että ovat vaan rahan takia siellä töissä.

Mulle se on tärkeää, että koen aikuista kiinnostavan mun asiat. Opettajat ei oo kuitenkaan koskaan olleet mulle mitään luottohenkilöitä, enkä voisi kuvitella, että puhuisin niille mun asioista.

Huono kierre koulussa alkoi mun kohdalla ehkä aluksi siitä, kun en kysynyt neuvoa ja tipahdin kokonaan kärryiltä. Mulla vaan oli sellainen tunne, että pitää osata ite ne tehtävät, eikä kysellä apua. Ei avun kysymisessä mitään noloa ole, mutta jotenkin vaan tuntui, että pitäis jo ite osata. Muutenkin aina haluisin, että opettaja mieluummin opettaisi sen asian, kuin kertoisi puoliksi vastauksen.

Ysillä mä olin tipahtanut ihan huolella kaikista aineista. Ei mua kiinnostanut numerot vaan ainoastaan se, että pääsisin sieltä pois. Vitoksetkin olis kelvanneet.

Luulen, että jos mä olisin jäänyt kasilla luokalleni, olisin lopettanut kokonaan koulunkäynnin.

Vaikeina aikoina mulle on tarjottu kuraattoria, psykologia ja tukihenkilöä. Ne olis varmasti olleet hyvä juttu, mutta haistatin vaan vitut. Esitin mieluummin, että kaikki on hyvin.

Oon tottunut pitämään asiat sisälläni, enkä avaudu. Etenkin, jos menee huonosti. En mä halua puhua vieraalle ihmiselle, enkä oo koskaan ajatellut, että puhuminen helpottaisi. Siinä puhumisessa vituttaa se, jos toinen yrittää neuvoa, vaikka ei aidosti ymmärrä, mistä on kyse. Tai jos se sanoo, että pitäiskö sun vaikka ryhdistäytyä ja ruveta käymään koulua.

Kai mä ottaisin joka aineesta kympin, jos vaan pystyisin tai osaisin. Se ei vaan mee niin tai ole niin helppoa. Ihan sama, kuin että jos olis helppoa ruveta miljonääriksi, niin kaikkihan olis. Mutta ei kukaan tiedä, miltä toisesta tuntuu. Eikä se aina liity edes kouluun, jos siellä ei pysty käymään. Voi olla vaikka kotona jotain ongelmia, joita purkaa siellä koulussa tai ei vaan jaksa käydä.

Ysin syksyllä mut sijoitettiin yllättäen ja koulu vaihtui samalla. Se oli jälkikäteen ajatellen paras asia, mitä siinä tilanteessa saattoi tapahtua ja tiukemmat rajat auttoi mua. Ei se kyllä aluksi siltä tuntunut ja olin tosi vihainen, kun mulle ei kerrottu siitä sijoituksesta etukäteen. Mutta siellä mä opin arvostamaan pieniä asioita. Silloin kun mä en opiskellut tai tehnyt mitään koulussa, viikonloput ei tuntuneet mitään. Mutta yhtäkkiä ne tuntuikin melkeen lomalta. En tiedä, millainen ihminen mä olisin ilman sijoitusta.

Vanhassa koulussa asiat oli menneet ihan liian pitkälle, eikä niitä olisi saanut enää korjattua. Tietysti mulla oli siellä uudessa koulussa hirveä stressi, että millä mä ehdin tehdä kaikki opinnot, kun olin niin paljon jäljessä. Mutta mä olen sellainen, että kun alan tekemään, niin sitten myös teen. Vaikka kyllä mä luovutankin aika helposti. Heti kun joku menee pieleen, tulee tunne, että ihan vitun sama, en jaksa edes yrittää. Huomaan myös helpommin epäonnistumiset kuin onnistumiset.

Kun mulle sanottiin uudessa koulussa ekan kerran, että oon hyvä koulussa, se oli ihan uskomatonta. Opettaja kehui mua ohjaajille ja se kuulosti tosi oudolta. Mutta sen jälkeen alkoi mennä vieläkin paremmin. Se kehuminen on ollut mulle merkityksellistä. Opettaja oli tosi positiivinen ja vaikka se varmasti näki, että mulla meni joskus huonosti, se ei ollut ikinä negatiivinen.

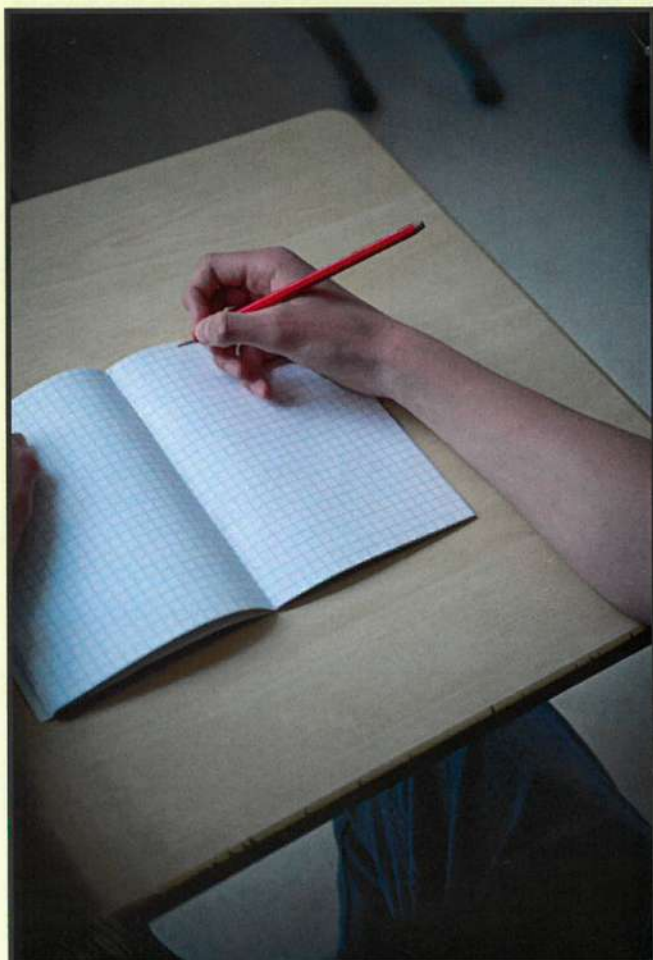
Jos mua kohtaan on hyvä, haluan silloin itsekin olla hyvä ja tehdä mitä pyydetään. Hyvä opettaja on mun mielestä sellainen, joka ymmärtää, eikä ota kaikkea niin vakavasti. Ei syyllistä, vaan keskustelee asiat asioina. Hyvä opettaja myös huomaa, jos alkaa mennä huonosti tai jos on huonompi päivä. Silloin mä toivoisin, että opettaja ottaisi asian puheeksi. Jos mun antaa silloin olla kokonaan rauhassa, niin sitten ei kyllä tuu tehtyä yhtään mitään koulussa. Parhaiten toimii se, että yrittää kohdistaa huomion johonkin hyvään.

Mun motivaatiota lisää se, että silloin tällöin tehdään muutakin, kuin koulujuttuja. Ettei olis vaan sitä istumista. Sellainen leppoisa opettaja nostaa motivaatiota, joka osaa kuitenkin asettaa rajat.

Oon hyvä huomaamaan toisen mielialan ja sen, mitä musta ajatellaan.

Musta tuntuu edelleen vaikealta ottaa vastaan hyvää palautetta, mieluiten katson lattiaan ja ajattelen, että aina vois vetää paremminkin. Oon myös tosi stressiherkkä ihminen ja joskus se vie yöunet.

Mieluummin annan elämän mennä, kuin asetan tavoitteita.

Se oli kuitenkin mun suurin tavoite, että saisin peruskoulun käytyä. Onnistuin siinä, vaikka en olis uskonut, että pystyn. Oikeestaan vasta ihan loppumetreillä tajusin, että onnistun. Ja se onnistuminen johtui osittain siitä, että tällä kertaa mä pyysin apua.

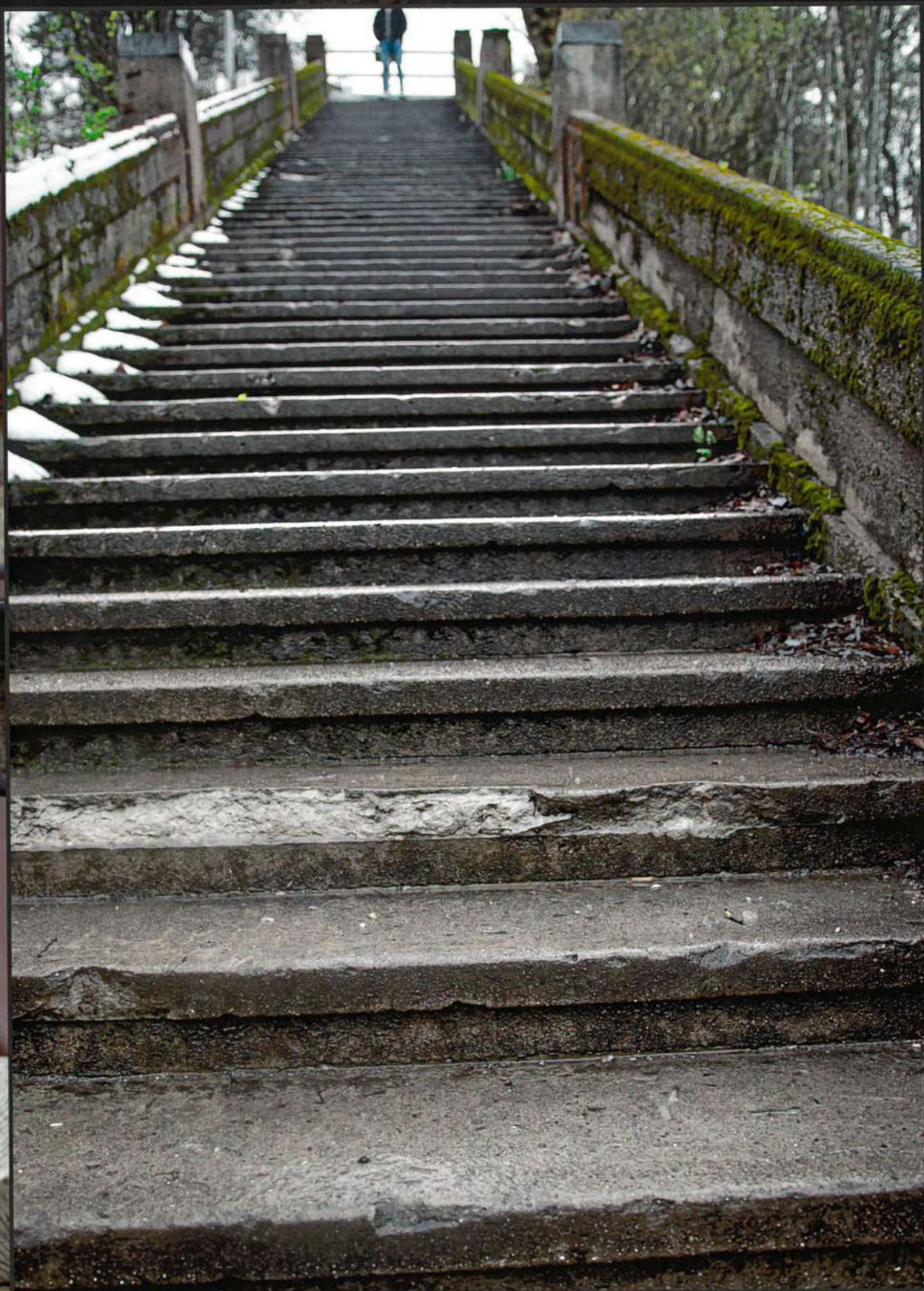
Tuli ekaa kertaa motivaatiota nostaa numeroita ja huomasin, ettei se olekaan niin vaikeaa. Piti vaan tehdä vähän enemmän töitä koulun eteen ja huomasin, ettei joku seiska edes vaadi paljoa.

Sekin auttoi, kun tunnistin oman oppimistyylini ja tajusin, että opin parhaiten keskustelemalla, enkä esimerkiksi kirjoittamalla.

Just nyt haaveilen siitä, että opinnot lähtis sujumaan syksyllä. Ja että saisin hyvän työpaikan ja elämä rullais muutenkin. Tietysti se vähän pelottaa, että lähtiskin menemään samaan suuntaan.

Mutta multa itseltänihan se sen vaatii, että hommat sujuu jatkossakin. "

"Oon sellainen tyyppi, josta saa aluksi helposti huonon kuvan"

"Tykkäsin käydä koulua ala-asteella, mutta ehkä joskus vitosella alkoi hommat mennä alaspäin. Mutta eiköhän kaikki tykkää koulusta vielä ekalla ja tokalla.

Oma motivaatio meni aikalailla siinä, kun en enää osannut kaikkia tehtäviä. Vasta seiskalla menin tutkimuksiin, joissa löytyi lukivaikeus.

Oon periaatteessa aina huomannut sen lukivaikeuden. Itse vaan aina änkytin, kun piti lukea ja muut luki hyvin. Ala-asteella piti lukea paljon ääneen ja se oli ihan perseestä, kun oma vuoro tuli. Nelosella tai vitosella puhuttiin, että pitäis se lukeminen testata, mutta en itse halunnut niihin testeihin. Seiskalla oli sitten pakko mennä.

Yläasteella en muista, että olis pitänyt lukea ääneen, paitsi enkun tunneilla. Jos en oo osannut, oon vaan heittänyt koko homman läpäksi. Esitelmiä meillä on kyllä ollut, mutta niissä voi vaan höpöttää, eikä tarte lukea paperista. Se lukivaikeus on myös sellaista, että jos luen pari lausetta, niin unohdan mitä siinä tekstissä sanottiin.

Vaikka siis keskityn, niin pitää silti lukea monta kertaa.

Ala-asteella olin aika vässykkä. Testailin kyllä asioita ja hain jännitystä. Muistan, kun mentiin joskus vitosluokkalaisina välkällä kaverin kanssa vetämään nuuskaa kalliolle. Oltiin kyllä ihan paskat housussa ja kaveri oli pöllinyt ne faijansa kaverilta. Sitten mentiin takas tunnille, eikä jääty kiinni. Siitä tuli jotenkin hyvä olo, mutta se jäi silloin vaan kertakokeiluksi.

Sellainen jännityksen haku jatkuu oikeestaan edelleen, vaikka osaankin jo miettiä vähän pidemmälle.

Seiskalle oli kiva mennä, koska se oli uutta. Mutta eipä sitä hyvää fiilistä kestänyt kuin ehkä viikon. Sen jälkeen alkoi tulla häikkämerkintöjä ja sitä jatkui koko kasin. Eniten häikkiä tuli koulualueelta poistumisista ja siitä, että häiritsin oppituntia. Puhuin ja pärisin ja kerroin aina asiani kaverille loppuun. En uskonut opettajaa, kun se käski olla hiljaa.

Jos mulla meni hermot koulun aikuiseen, se meni vittuiluksi. Silleen, että sanoin suun tyhjäksi ja katoin, mitä käy. Koskaan en oo kuitenkaan poistunut kesken koulupäivää vitutuksen takia. Oon aina käynyt koulussa, koska pakkohan siellä on käydä ja ne poissaolot joutuu kuitenkin korvaamaan.

Luulen, että koulun aikuisilla oli musta sellainen ennakkokäsitys, että oon vaan huonosti käyttäytyvä. Oon sellainen tyyppi, että musta saa aluksi helposti huonon kuvan. Ne aikuiset, joiden kanssa olin koulussa enemmän tekemisissä, näki sen hyvänkin puolen. Sellaiset chillit aikuiset on mukavia ja niille haluan itsekin olla kiva ja kertoa mun asioita, jos ne kysyy. Opettajiin en kyllä sinänsä luota, tai se riippuu ihan asiasta. Niiden täytyy kuitenkin tietyistä asioista kertoa eteenpäin.

Yläasteella mua kiinnosti eniten kavereiden kanssa oleminen ja lopetin säännölliset harrastukset. Mulla on ollut melkeen sama kaveriporukka koko yläasteen. Kaverit voi kyllä huonontaa opintomenestystä, jos niillä on vähän eri tavoitteet. Jos taas joku kaveri skarppaa koulussa, niin itsekin silloin todennäköisesti toimin niin.

En oikein tiedä, mikä tarve mulla oli silloin seiskalla ja kasilla perseillä. En vaan tykännyt koulunkäynnistä ja se oli tasaisen vaikeaa.

Mun motivaatio menee yleensä siitä, jos en opi tai osaa. Luovutan aika helposti ja se riippuu niin opettajasta ja siitä tilanteesta, keneltä viittii kysyä neuvoa.

Jos tehtävät olis ollut helpompia, olisin ehkä tehnytkin enemmän.

Koulun rangaistuksilla ei oo ollut mulle koskaan mitään merkitystä, ei vaan henkilökohtaisesti kiinnosta mitkään reksin puhuttelut. Paitsi tupakointimerkintä Wilmassa on kyllä kuumottanut. Se on ollut ihan jees systeemi, että pitää ite soittaa koulusta kotiin ja kertoa, että on jäänyt tupakasta kiinni. Mutta en kyllä keksi mitään pelotetta, jolla mut olisi saanut toimimaan paremmin. No, ehkä joku laitokseen meno.

Reagoin rajoittamiseen vähän vaihtelevasti: se riippuu ihan siitä, koenko asian turhaksi, kuten vaikka jostain lippiksestä tai hupusta valittaminen. Ja jos aikuinen huutaa mulle, huudan silloin itsekin, eikä asia ratkea.

Kaikenlaiset verkostopalaverit on perseestä. Tulee heti syyllinen olo, kun on niin paljon aikuisia paikalla. Kyllä mä ite oon pystynyt niissä asioista puhumaan, mutta jollekin se voi olla tosi vaikeeta. Sillä on tosi paljon merkitystä, että millä tyylillä niissä puhutaan ja syyllistetäänkö suoraan.

Nykyään mä pystyn sentään myöntämään, jos oon mokannut. Mutta jos on vittumainen opettaja ja se sanoo ihan aiheestakin, niin todennäköisesti reagoin vittuilemalla. Ne vittumaiset opettajat on niitä, jotka valittaa ihan kaikesta. Oon aikalailla tottunut siihen, että mua syytetään turhistakin asioista. Mulle on myös sanottu, ettei musta koskaan tuu mitään.

Motivaation kannalta parhaiten toimisi palkitseminen ja hyvä palaute. Motivaatio syntyy siitä, että huomaa tekevänsä jotain oikein tai että onnistuu. Koulussa huomataan paremmin kaikki epäonnistumiset, kuin onnistumiset. Mutta ymmärtäähän sen, kun on niin paljon oppilaita.

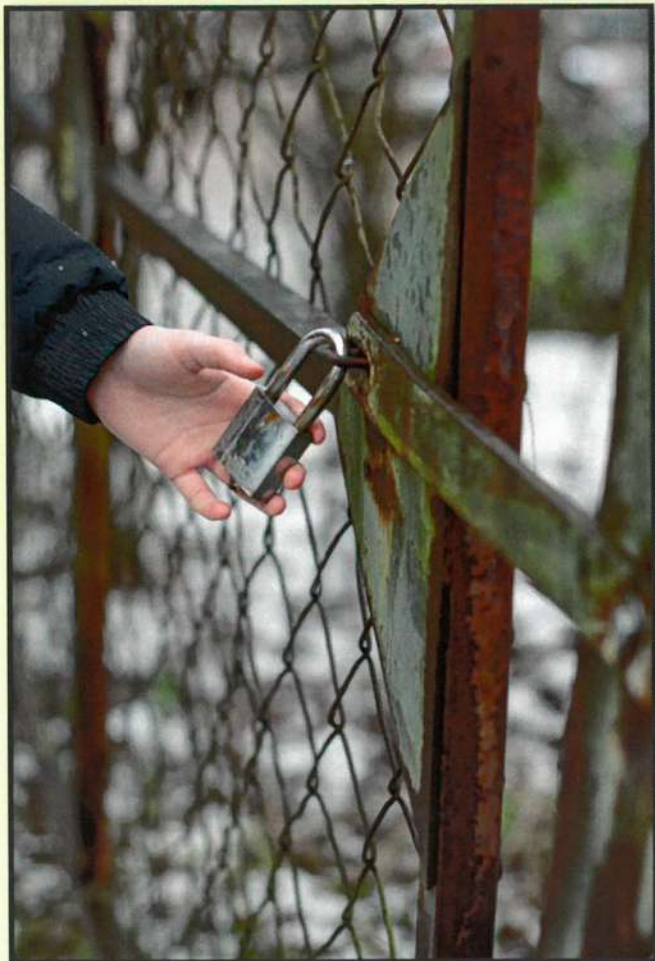
Ei kukaan voi kuitenkaan sanoa sulle, että nyt sua pitää alkaa se koulu kiinnostamaan. Eipä ne vanhemmatkaan voi siihen motivaatioon mun mielestä hirveesti vaikuttaa. Paitsi onhan se hyvä, että niitä koulu kiinnostaa. Tiedän sen siitä, että ne kyselee koulujutuista ja seuraa Wilmaa. Joskus kokeiltiin sellaista systeemiä, että sain hyvistä koenumeroista rahaa. Mutta se loppui, kun sain niitä niin harvoin.

Ysillä sain siirron pienryhmään ja se oli hyvä juttu. Sen jälkeen koulu alkoi sujua ja häikät väheni. Läksyjä en oo ikinä jaksanut tehdä ja senkin takia pienryhmässä oli parempi. Pienryhmässä aloin saada hyvää palautetta koulunkäynnistä. Normiluokalla sitä ei tullut. Mutta on se toisaalta ymmärrettävää, kun on niin iso ryhmä. Eikä sellainen turhasta kehuminen kyllä tunnukaan miltään, siis jos sitä ei oo ansainnut.

Ysin syksyllä keksin, mitä lähden opiskelemaan. Sen kautta löytyi motivaatio ja lopetin sähläämisen tunteilla. Rupes kiinnostamaan numerot ja aloin korottamaan niitä.

Samoihin aikoihin tapahtui kuitenkin vapaa-ajalla vähän liikaa kaikkea ja olin poliisin kanssa tekemisissä useamman kerran. Ne jutut tapahtu kännissä, en mä selvin päin ole tyhmäilyt samalla tavalla. Mutta silloin se oli tavallaan normaalia, tai jostain syystä se tuntui siltä. Jälkikäteen tajusin, ettei siinä ollut mitään normaalia. Rupesin miettimään, että vaikuttaako ne jutut jotenkin mun tulevaisuuteen ja sitä mä en halunnut.

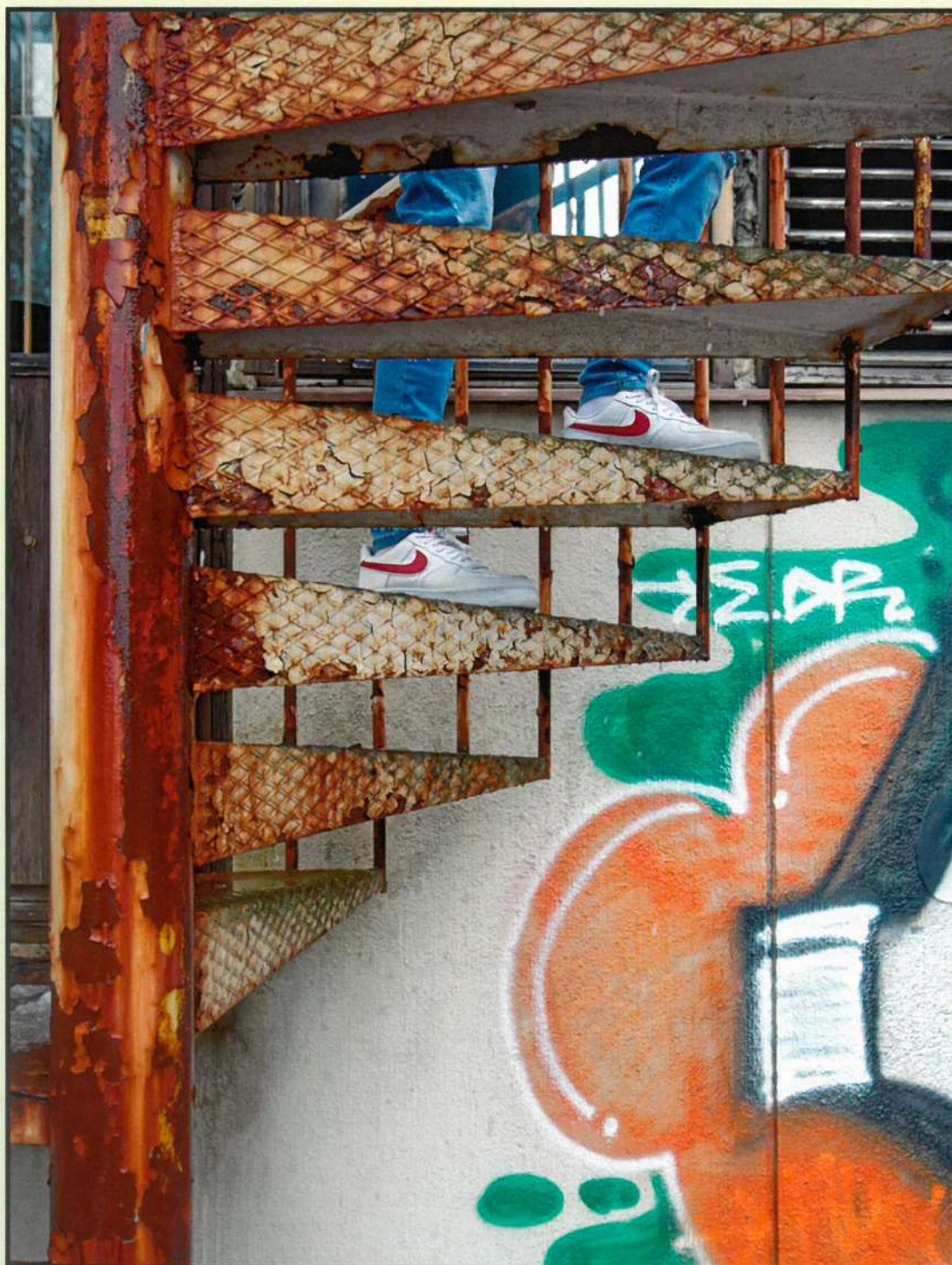
Sen jälkeen kun ne tyhmäilyt oli hoidettu, niin elämä tuntui hetken aikaa melko tylsältä.

Nykyään ei oo enää samanlaista tarvetta hakea jännitystä, tai siis keinot on järkevämpiä. Saan jännitystä tarpeeksi peruselämästä. Mun elämä on nyt hyvää, ei tarttis kyllä enää mitään tyhmää tehdä. Osaan miettiä jo pidemmälle, että mikä kannattaa ja mikä ei.

Koulun päätyttyä luokanvalvoja kehui, että oon tsempannut paljon ja ruvennut ottamaan vastuuta. Sain myös siitä syystä stipendin.

Haaveilen, että ei tulis enää mitään paskoja juttuja. Ja joku hyvä ja viihtyisä työ on sellainen, mistä haaveilen. Uskon, että tuun pärjäämään opinnoissa, koska oon käynyt säännöllisesti koulua ja ysi meni hyvin. Ehkä sellaisille tyypeille jatko-opinnot on riski, jotka ei käy säännöllisesti koulua. Ei siellä kukaan enää pakota kouluun ja on muutenkin paljon vapaampaa. Tarttee kantaa eri tavalla vastuuta."

"Oon varmaan aina ollut liian vilkas lapsi"

"Tykkäsin ala-asteella käydä koulua. Eniten tietty välkistä, mutta silloin vielä ihan opiskelustakin. Vitos-kutosella alkoi tulla huonoja numeroita, vaikka sitä ennen koulu olikin sujunut. En oikein jaksanut yrittää, kun kaikki muu rupes kiinnostamaan enemmän, kuin se varsinainen opiskelu.

Olin vähän kingi koulussa, aina nyrkit pystyssä koulussa ja vapaa-ajalla. Mulla oli paljon kavereita ja olin vähän vanhempien oppilaiden kanssa.

Mulle on ollut aina helppoa tutustua uusiin ihmisiin. Mutta jos joku luuli itsestään liikoja, kävin palauttamassa sen. Yleensä en kuitenkaan ollut tappelun aloittaja, vaan ajauduin niihin yleensä silloin, kun puolustin kavereita.

Luulen, että koulun aikuiset piti mua pikkukriminaalina ja olin koko yhdeksän vuoden ajan se, jota syytettiin aina ekana ja kaikesta. Monesti myös turhasta, kuten vaikka vessan rikkomisesta ja tabletin pöllimisestä. Se suututti mua pahasti.

Vapaa-ajalla tehtiin kavereiden kanssa kyllä paljon kaikkea jäynää ja meidän ovella käytiin usein valittamassa. Joskus tapeltiin kavereidenkin kesken, mutta aina sovittiin. Oltiin vintiöitä ja tehtiin kaikkea, mikä oli kiellettyä. Koululta soiteltiin aika paljon kotiin.

Oon varmaan aina ollut liian vilkas lapsi. Ala-asteella tulin kuitenkin pääasiassa opettajien kanssa toimeen. Sellainen kuitenkin jäi harmittamaan, kun musta tehtiin selän takana lastensuojeluilmoitus, eikä siitä kerrottu etukäteen kotiin.

Kutosluokan opettajasta mulla oli kamalat ennakkoluulot, mutta se olikin ihan paras. Se puolusti meitä omia oppilaitaan, oli tosi mukava ja osasi opettaa. Se ei suuttunut töröilystä, mutta puhutteli kuitenkin ja asetti rajat.

Oon aina tykännyt hakea jännitystä ja tehdä kaikkea kiellettyä. Ollaan käyty ala-asteikäisinä pimpottelemassa ovikelloja, räjäyttelemässä postilaatikoita ja poliisitkin on ollut joskus perässä. En jäänyt niistä jutuista läheskään joka kerta porukoille kiinni. Kotiaresteista oon usein karkaillut ja toisinaan lähti tietokoneesta piuha.

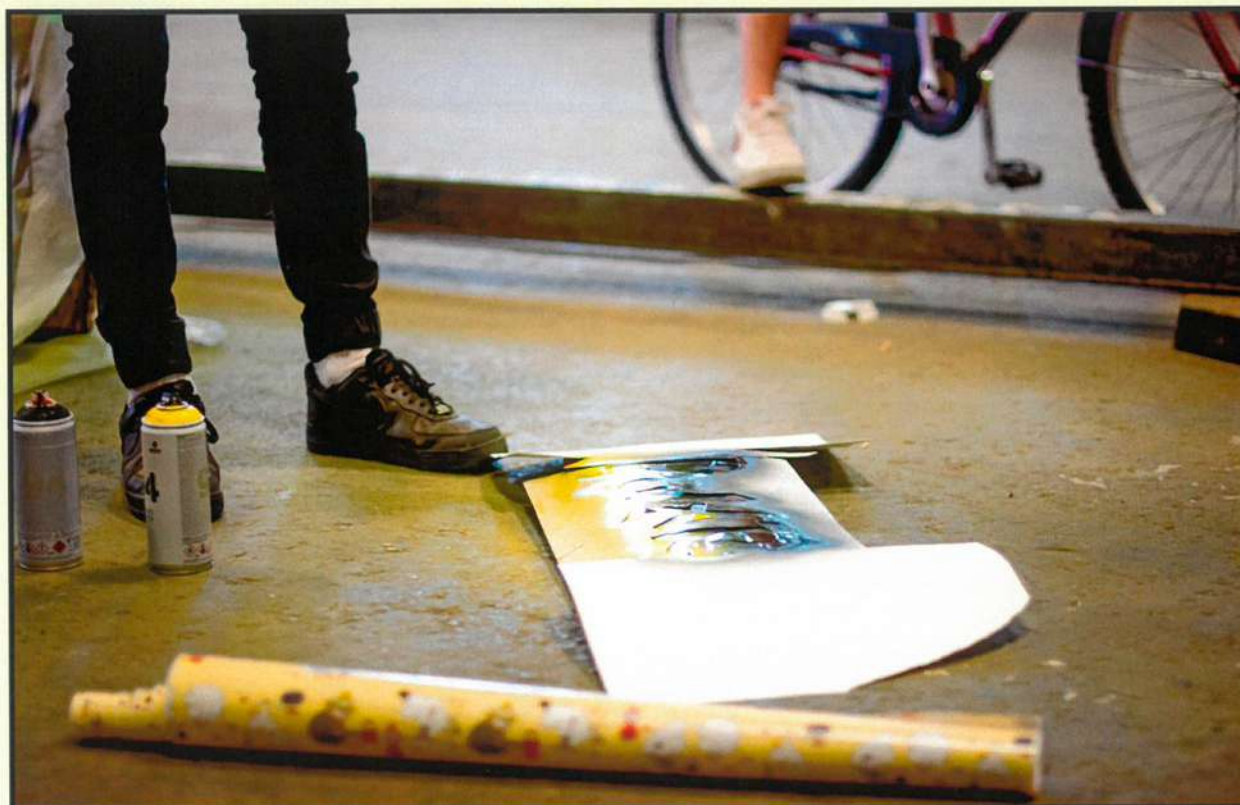
Mun vanhemmat on osanneet aina suhtautua jotenkin hyvin, vaikka on ollut kaikenlaista. Ne on osanneet kysyä ja jutella asiallisesti. Ite oon ollut ennemminkin se, joka on huutanut. Mä rupesin aina huutamaan ja kieltämään siinä vaiheessa, kun olin jäämässä kiinni.

Aina mä oon ollut sellainen meneväinen. Pitäis varmaan joskus levätäkin. Kotiintuloaikoja oon kuitenkin noudattanut, mutta joskus soitellut, että en mä vielä tule.

Seiskalle oli turvallista tulla, kun tunsin vanhempia oppilaita ja kaikki kovimmat jätkät. Tulin seiskalle ihan bossina. Jo ekana päivänä menin kolme kertaa kauppaan, vaikka se oli kiellettyä. Samalle luokalle tuli vaan yksi tuttu kaveri, mutta aika pian löytyi uusi kaveriporukka.

Rupesin silloin skeittaamaan, kehityin siinä nopeasti ja tein sitä ihan täysillä. Se oli silloin sitä mitä halusin tehdä. Sitten aloin pyöriä yhden vanhan kaverin kanssa ja rupesin juomaan ja hillumaan kaupungilla enemmän. Se oli vähän huono juttu, kun tehtiin kaikkea oikeasti tyhmää ja haettiin jännitystä. Kännissä tapahtui ne hölmöimmät jutut ja oltiin sellaisia uhoojia. Samaan aikaan koulu alkoi mennä huonommin.

Kasilla mä en enää tapellut. En vaan enää ajautunut sellaisiin tilanteisiin, kun ei ollut samalla tavalla tarvetta. Silloin mulle tuli kuitenkin ihan älyttömästi häikkiä. Ne on tulleet oppitunnin häiritsemisestä ja kaverin kanssa juttelusta, kauppareissuista ja kaikenlaisista perseilyistä.

Kasilla alkoi tulla myös poissaoloja ja mun arvosanat laski. Jos olin väsynyt, en mennyt ärsyttävien opettajien tunneille, kun ei siitä olis tullut mitään. Tiesin äidin Wilma-tunnukset ja kävin laittamassa poissaoloja salaa luvallisiksi. Äiti ei sitä aluksi tajunnut.

Silloin kun lintsasin, lähinnä pelasin. Mä oon herännyt kyllä aamuisin kouluun, mutta en vaan aina jaksanut mennä sinne. Mitä enemmän lintsaa, sitä vaikeampi kouluun on palata. Koulussa istuminen ei vaan kiinnosta mua, kun oon aina oppinut paremmin tekemällä. Kirjoittaminen ja lukeminen ei oo todellakaan mun juttu, vaan just se toiminnallisuus olisi lisännyt mun koulumotivaatiota.

Mä koen esimerkiksi jotkut kakat (*kasvatuskeskustelut*) ihan turhiksi. Ei ne tunnu missään. Ideana on jutella, miten voisi parantaa koulussa olemista. Kyllä mä ne asiat jo ymmärrän. Nyökyttelen ja lupailen, mutta ei se ole aitoa. Tiedän yleensä, mitä niissä tilanteissa kannattaa sanoa, oon hyvä puhumaan ja vaikuttamaan viisaalta. Ei niissä tilanteissa kannata väittää vastaankaan.

Ala-asteella mietittiin, että voisko mulla olla adhd, mutta ei niissä tutkimuksissa vissiin mitään löytynyt. Oon ollut aina vilkas ja mut on varmaan nähty häirikkönä, jota ei kiinnosta koulu. Mutta ne aikuiset, jotka on ehkä itekin ollu joskus samanlaisia, ymmärtää että voin mä olla ihan hyväkin.

Yläasteella mulle ehdotettiin pienryhmää, mutta olin idiootti, enkä mennyt. Olis kyllä pitänyt. Ja sitten kun mä tajusin sen asian itse, oli jo liian myöhäistä, enkä päässyt.

Opettajat on olleet koko yläkoulun mulle silleen, että ovat huolissaan mun koulunkäynnistä. Että en tuu pääsemään jatko-opintoihin. Mä koin sen niin, että mulle enemmän vittuiliin kuin aidosti jeesittiin. Ihan säälistä päästetty joistain aineista läpi.

Ei mua oo ikinä oikein kehuttu, vaikka välillä oon saanut hyviäkin numeroita. Joskus on sanottu, että olisin hyvä, jos vaan keskittyisin.

Poissaoloista valitettiin, samoin häikistä, vaikka ne vähenikin tosi paljon ysin kevätlukukaudella. Joskus sain Wilmaan onnistumismerkinnän siitä, että olin hiljaa tunnilla. Mutta silloin toinen opettaja dissasi, että jaa, sä sait merkinnän hiljaa olemisesta, mutta eikö sellainen pitäisi osata jo ihan muutenkin? Kyllä mä huomasin monestakin opettajasta, ettei ne pitäneet musta. Joskus siitä mun huonoudesta puhuttiin koko luokan edessä, mutta olisko sen voinut kertoa vaikka käytävässä?

Ärsytti monesti, kun kotona kyseltiin koulunkäynnistä ja taas oli tullut joku nelonen. Kun ei mulla ikinä mennyt hyvin ne kokeet. Äiti on ollut vähän vaihtelevasti huolissaan ja joskus ylpeä. Se huolissaan oleminen on ärsyttävää ja tuntuu painostavalta. En suostunut näyttämään sille mun joulutodistusta kun tiesin itsekin, että se on aivan paska.

Mä oon sellainen, että kun päätän jotain, niin se onnistuu. Ysin keväällä päätin, että hoidan koulujutut kuntoon ja sainkin numeroita korotettua. Rupesin vaan tekemään niitä tehtäviä, koska omasta motivaatiostahan se on kiinni ja mä oon aina ollut aika omaehtoinen. Pitää löytyä halu ja kiinnostus siihen asiaan. Ei se auta, jos joku toinen kertoo sulle, mitä sun pitäis tehdä. Kyllä sen usein itsekin tietää, mutta jos asia ei ole mulle itselleni tärkeä, ei motivaatiota synny.

Ysin päättötodistuksen esittelin mielelläni porukoille. Se oli tosi paljon parempi ja sain stipendinkin. Mua jotenkin vitutti, kun silloin vasta kehuttiin, että hyvin menee. Tai kun ne opettajat kehui, jotka aiemmin vaan dissasi. En mä oo yläkoulussa halunnut enää luottaa opettajiin. Musta se on vaan haitaksi jos luottaa ja kertoo liikaa.

Joko ne rupee kattomaan mua vinoon ja kyselemään liikaa tai ilmoittaa musta johonkin. Ei mulle oo ehkä koskaan tullut tunnetta, että joku opettaja olis kiinnostunut mun asioista tai välittäisi musta aidosti. Ne on vaan töissä siellä koululla.

Mä uskon, että jatko-opinnot tulee sujumaan hyvin, kun pääsen tekemään töitä ja elämässä eteenpäin. Mä opin kuitenkin parhaiten tekemällä ja ajattelin hoitaa opiskelut hyvin. Pääsin onneksi opiskelemaan sinne, minne halusinkin. En mä silti haaveile hirveästi mistään tai mieti asioita liian pitkälle. Elän mieluummin hetkessä."

"Mielialat ylös, alas"

"En muista, että opiskelu olis koskaan ollut kiva juttu. Kyllä mä silti tykkäsin käydä koulussa kavereiden takia. Ala-asteella kouluhommat oli helppoja, mutta silti se alkoi mennä jo siellä alamäkeen. Kutosella taisin olla ekaa kertaa jälkässä lumipallojen heittelystä ja kyllä siellä kaikenlaista muutakin sattui ja tapahtui. Hypittiin luokan ikkunasta pihalle ja painittiin futiskentällä, kun joku suuttui. Olin ehkä jonkin verran vilkas ala-asteella. Mua ja yhtä kaveria syytettiin aina, kun jotain tapahtui. Usein kyllä oltiinkin syyllisiä. Tultiin silti melkein kaikkien opettajien kanssa toimeen.

Ehkä kuitenkin vasta seiskalla koulu alkoi mennä enemmän alamäkeen ja kasilla mä meinasin jäädä luokalleni. Koulutehtävät ei ollut mulle vaikeita, jos vaan jaksoin yrittää ja alkaa tekemään niitä. Seiskalla en jaksanut kuitenkaan enää keskittyä, kun ei ollut motivaatiota. Myös häikkiä tuli eniten koskaan. Silloin kuitenkin vielä kävin koulussa.

Meidän luokka oli tosi levoton ja kun kaikenlaista sattui, äiti päätti, että vaihdan koulua toiselle paikkakunnalle ja me muutettiin sinne. Mua se ei haitannut, koska olin itsekin toivonut muuttoa sinne jo pidemmän aikaa. Kyllä sekin siihen vaikutti, että pelasin siellä kilpatasolla futista ja harkoissa oli helpompi käydä, kun muutettiin samalle paikkakunnalle.

Mulla oli yleensä harkat neljänä tai viitenä päivänä viikossa ja viikonloppuisin pelejä. Pikkuhiljaa olisin halunnut tehdä vapaa-ajalla muutakin, kun vaan pelata. Mua väsytti ja se näkyi koulunkäynnissä. Motivaatio futikseen meni lopullisesti siinä kohtaa, kun valmentaja vaihtui.

Uudella paikkakunnalla oli paljon kaikkea kiinnostavaa tekemistä. Paljon kiinnostavampaa, kuin koulunkäynti tai harkat. Muutto oli omasta mielestäni parasta, mitä mulle saattoi tapahtua.

Kasilla alkoi tulla paljon poissaoloja: nukuin pommiin ja lintsasin tiettyjen opettajien tunneilta. Siellä ei tarvinnut korvata poissaoloja. Tai olis kyllä varmaan pitänyt, mutta en mä korvannut.

Opettajalla on ollut aina iso merkitys mun motivaatioon.

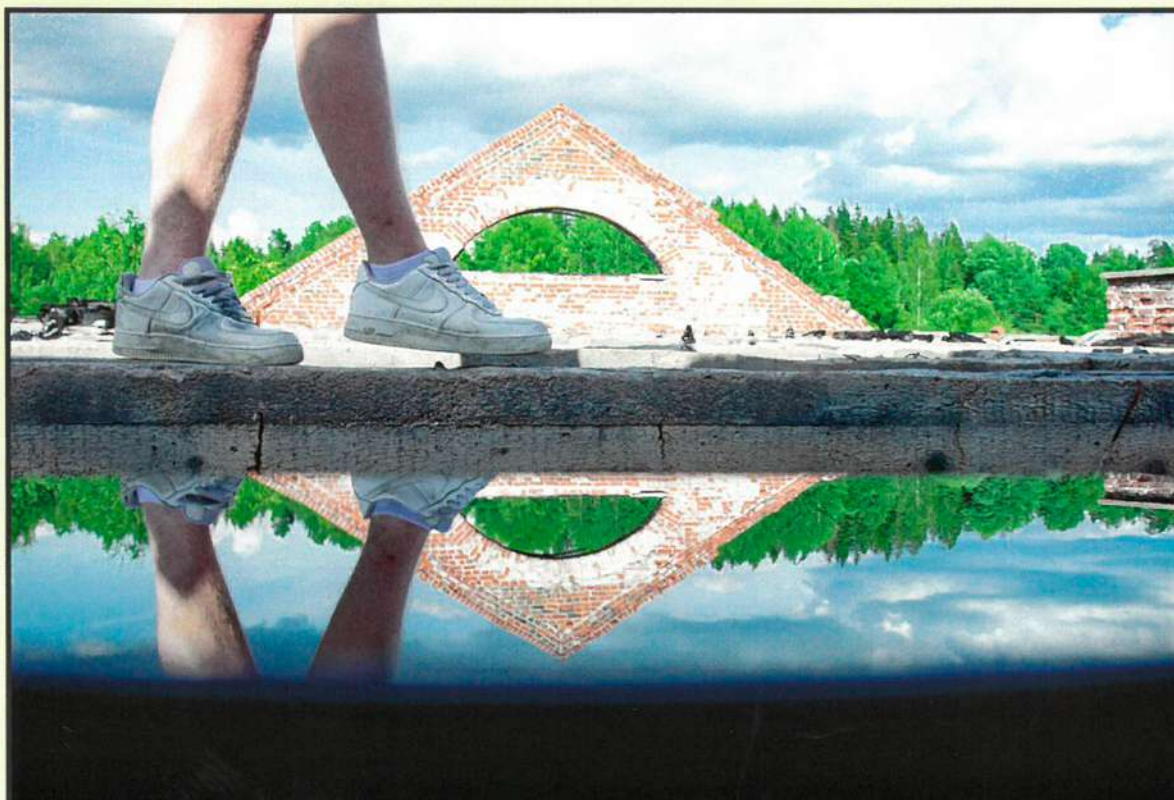
Sillä, miten se mua kohtelee. Sellainen vittuilu ärsyttää. Mulle on valitettu eniten ehkä siitä, etten tee tunneilla mitään. En mä tehnyt, kun ei ollut motivaatiota. Liikunta on kuitenkin ollut mulle aina mieluista ja siitä oon saanut hyvää palautetta. Mutta vaikka mä olin koulun parhaita futiksenpelaajia, en päässyt koulun joukkueeseen, kun koulu meni muilta osin niin surkeasti.

On tärkeää, että opettaja tekee yhteistyötä oppilaiden kanssa, eikä mee vaan oppikirjan mukaan. Ja jos menee huonosti, ei vaan käskis tsemppaamaan, vaan auttais löytämään ne keinot ja ratkaisut. Ettei vaan sano, että pitäiskö sun vaikka ryhdistäytyä ja ruveta käymään koulua.

Porukat varmaan ajatteli, että koulu lähtisi menemään uudessa paikassa paremmin, mutta meinasinkin jäädä luokalleni. Mulle alettiin tehdä kasilla koulupsykologin tutkimuksia ja selvittää oppimisvaikeuksia.

Päätin myös lopettaa futiksen ja käyttää kaiken vapaa-aikani kavereiden kanssa pyörimiseen. Niihin aikoihin olin myös ekaa kertaa polisiin kanssa tekemisissä ja sen jälkeen niitä kertoja onkin tullut.

En mä missään vaiheessa ajatellut, että mulla meni liian lujaa. Sillon tuntui, että kaikki oli hyvin.

Jäin kasilla ekaa kertaa kiinni nuuskan käytöstä. Opettajilla oli silloin vähän erilainen linja: yksi pyysi kertomaan itse kotiin, toinen taas keskeytti koulupäivän. Tarpeeksi monta kertaa kun jäin nuuskasta kiinni, ei siitä oikein enää välitetty. Äiti ratsasi usein repun sen jälkeen, mutta en usko, että kukaan olis mun puolesta voinut lopettaa. Multa on esimerkiksi lopetettu rahantulo, kun vanhemmat yritti hillitä nuuskan käyttöä. Ostin sitä sitten vaan velaksi. Myös kavereilta aina sai.

Lopulta äiti sanoi, että me muutetaan takaisin vanhalle paikkakunnalle, jos asiat ei ala sujumaan paremmin ja jos oikeasti lopetan futiksen. Kyllä mä sen silti päädyin lopettamaan. En mä älynnyt, että me ihan oikeasti muutetaan. Luulin, että se oli vaan uhkaus.

Muutto takaisin oli paskinta, mitä mulle saattoi tapahtua. Sinne jäi hyvät kaverit ja tuntui, että mun elämä meni taaksepäin. Tuli masentunut olo, enkä mä yhtään tiennyt, mitä haluan tehdä. Tuntui, ettei mun elämällä ollut suuntaa. Ysille tulo oli ihan perseestä, kun piti palata samaan vanhaan kouluun.

Kaverit oli kuitenkin tallella ja jatkoin niiden kanssa pyörimistä. Koulukin lähti menemään paremmin. Ysillä mä en enää tietoisesti lintsannut, mutta kun en vaan yrityksestä huolimatta herännyt aamuisin. Korvasin kuitenkin poissaoloja, eikä mulle tullut juurikaan häikkämerkintöjä.

Jos oon vaan maannut himassa paljon ja mua vituttaa muutenkin, en haluu mennä kouluunkaan. Se on kuitenkin velvoite, joka kuuluu hoitaa, joten en mä tarkoituksella enää ysillä lintsannut tai vaikka häipynyt kesken koulupäivää.

Siitä mulle tuli parempi fiilis, kun sain vihdoon mopokortin. Olin odottanut sitä tosi paljon. Mun mopo oli kuitenkin koko ajan rikki ja sitä piti korjata. Sitten sain ihan unelmapyörän ja elämä tuntui hetken aikaa sellaiselta, kuin haluan. Silloin tuli se sama hyvä fiilis takaisin, joka mulla oli siellä toisella paikkakunnalla asuessa. Elämä oli hetken aikaa sellaista, kuin halusin.

Ei sitä hyvää fiilistä kestänyt kuitenkaan kuin pari viikkoa. Sitten multa lähti kortti ja moposta kilvet. Ei se mua vielä silloin haitannut, koska ajelin mopolla salaa, kun ketään ei ollut kotona. Siitä tuli taas jännitystä elämään ja sellainen vapaudentunne.

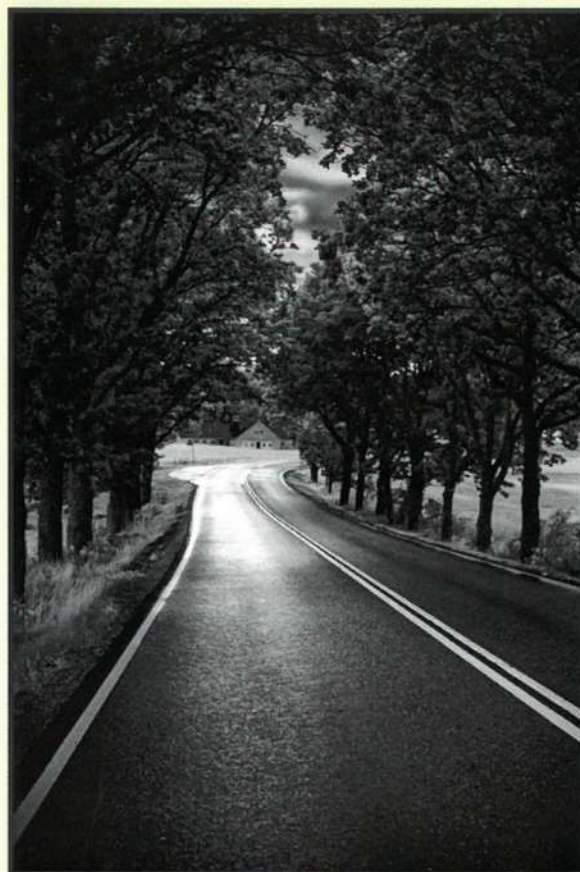
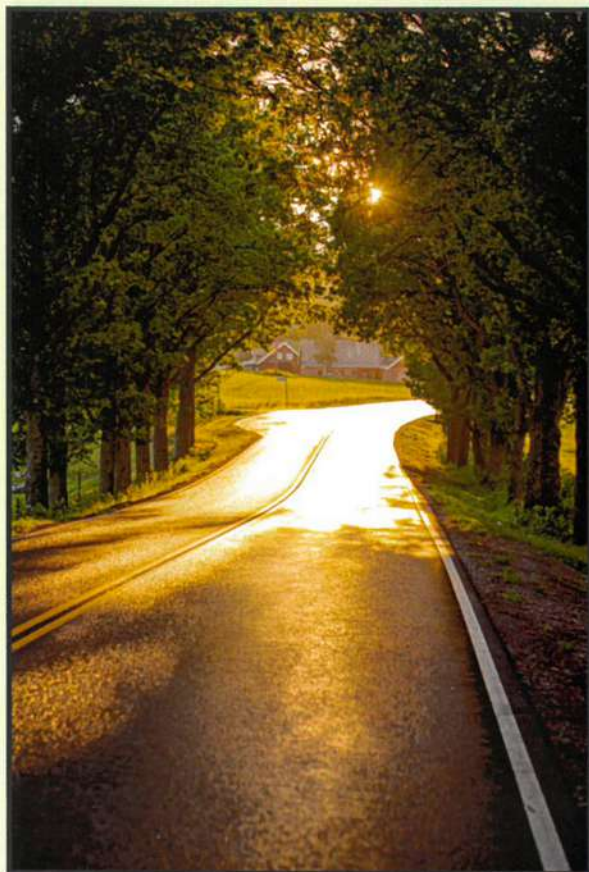
Aluksi kävin vaan muutaman kerran tiellä ajamassa, mutta sitten siihen jännityksen hakuun jäi koukkuun. Se lähti käsistä, niin kuin mulle käy yleensä aina silloin, kun on liian kivaa. Lopulta siitä ajamisesta tuli ihan jokapäiväistä.

Yhtenä päivänä olin just ajamassa kotiin keskellä päivää ja tuli vaan sellainen tunne, että kohta tulee poliisi vastaan. Meni pari minuuttia ja huomasin poliisiauton pysähtyneenä. Tiesin samalla sekunnilla, että ne lähtee mun perään. Joku oli antanut niille musta vinkin. Ohitin edellä ajavan auton, vaikka poliisi ei ollutkaan vielä kääntynyt perään. Pysähdyin risteykseen, katsoin taaksepäin ja sieltä ne tulikin. Lähdin ajamaan karkuun, pääsin nopeasti pienemmälle tielle ja lopulta kotiin. Totuus iski kuitenkin päin naamaa, kun poliisiauto ajoi parin tunnin päästä pihaan. Ehkä se oli hyvä juttu, vaikka ottaahan se vieläkin päähän tietyissä tilanteissa.

Kyllä mä koko ajan tiesin, miten siinä voi käydä ja mitä seurata, mutta halusin vaan silti ajaa. Tän kesän ja koko lähitulevaisuuden suunnitelmat meni kokonaan uusiksi sen takia, että multa lähti kortti. Olin aluksi sitä mieltä, että tästä tulee paskin kesä ikinä, kun vaan makaan himassa, enkä pääse ite liikkumaan mihinkään.

Mutta vaikka olinkin paljon kotona, niin tein ja koin kesällä paljon kaikkea sellaista, mitä tuskin olisin kokenut, jos mulla olis vielä ollut se kortti.

Huomasin, ettei mopo ole ainoa asia, joka tekee mut onnelliseksi. Niiden asioiden löytäminen, jotka tekee sut onnelliseksi, ei pitäis olla niin vaikeeta. Ehkä just se oli tän jutun opetus mulle, että pitää oppia nauttimaan elämän pienistä ja yksinkertaisistakin asioista, pitää niistä hetkistä kiinni ja arvostaa niitä hieman enemmän.

Siitä vaan tulee niin hyvä fiilis, kun adrenaliini virtaa kehossa. Jotkut hakee sitä fiilistä huumeista, varastamisesta tai vaikka laskuvarjohyppäamisestä. Ennen mä sain sen dopamiinin urheilusta: vähän sama tunne, kun pelasi futista ja teki ratkaisumaalin tai voitti ison pelin. Siihen tunteeseen jää koukkuun. Pitäis vaan olla joku järkevä tapa hakea sitä jännitystä.

Jos mulla on elämässä hyvä fiilis, jaksan paremmin koulussakin. Jos taas vapaa-ajalla vituttaa, en jaksais käydä koulussa ja motivaatio on vieläkin heikompi. Jos en oo koko päivänä tehnyt mitään, en halua mennä nukkumaan ja valvon liian myöhään. Sitten kun valvoo liian myöhään, ei ainakaan jaksaa herätä kouluun.

Mulla on mennyt koulu aina ihan kausittain: pari viikkoa menee hyvin, sitten taas alkaa mennä huonosti, kun en jaksa enää skarpata. Mun elämä on ollut aina aikamoista vuoristorataa ja kaikki menee joko tosi hyvin tai tosi huonosti. Siihen on vaikuttanut aika paljon myös ihmissuhteet, että miksi mulla on mennyt hyvin tai vastaavasti kokonaan motivaatio.

Mua olisi auttanut se, että ADD ja lukivaikeus olisi todettu aiemmin. Vaikka niitä alettiin tutkia kasiluokan alussa, sain diagnoosin vasta ysin keväällä. Sopiva add-lääke auttaa mua keskittymään ja aloittamaan koulutehtävät. Silloin myös motivaatio kasvaa.

Pienryhmäpaikka olis varmaan myös ollut hyvä juttu jo aiemmin, mutta sain siirron vasta ysin loppupuolella."

Koulukokemuksia huoltajilta

"Kyllähän lapseni vilkas on ja etenkin seiskaluokka oli tosi levoton. Jos koululta otetaan yhteyttä, tulee saman tien apua -fiilis. Yleensä silloin on tapahtunut jotain ikävää. Koululta on kyllä kivasti huomioitu onnistumisetkin. Se on parasta, että opettaja tai muu koulun aikuinen tuntee lapsen ja osaa kertoa vahvuuksia ja näkee toisaalta myös haasteet. Sama palaverissa: on hyvä, jos paikalla on tuttu työntekijä."

"Pojastani oltiin ala-asteella huolissaan, kun hän puhui niin paljon. Lapsi koettiin huomionhakuiseksi ja mietittiin, saako hän kotona riittävästi huomiota. Nelosella pojalla vaihtui opettaja ja Wilma hiljeni. Otin itse yhteyttä opettajaan ja pyysin vanhempainvarttia. Uusi opettaja ei nähnytkaan poikaani enää samalla tavalla. Hän näki lapsen aiemmat haasteet vahvuuksina. Esimerkiksi sen, että oli mennyt oma-aloitteisesti juttelemaan uudelle koulunkäyntiavustajalle. Se on niin opettajasta kiinni, miten lapsi nähdään."

"Tiedonkulussa ja -siirrossa on ollut haasteita lapseni kohdalla. Ne ovat vaikeuttaneet tukitoimien saamista ja tutkimusprosessin etenemistä. Palaverissa olisi myös hyvä käyttää sellaisia termejä, jotka ovat kaikille tuttuja. Meiltä on esimerkiksi kysytty, onko lapsen toiminnanohjauksessa haastetta. En ymmärtänyt tarkkaan, mitä sillä tarkoitetaan, enkä kehdannut siinä tilanteessa kaikkien kuullen kysyä."

"Yläasteella huomasin muutoksia pojan koulumotivaatiossa. Jos jokin oli hankalaa, hän luovutti helposti, kun ei ehkä luottanut itseensä. Ysillä motivaatio parani selkeästi pienryhmäsiirron jälkeen. Pienryhmä oli hyvä ratkaisu ja tuntimerkinnätkin siistiytyivät. Kun pienryhmässä on kaksi aikuista, on helpompi puuttua asioihin."

"Lapseni kouluhaasteet on laitettu käytösongelmien piikkiin. Opiskeluun liittyvät ongelmat on nähty siitä näkökulmasta, ettei kyse ole oppimisvaikeuksista, vaan laiskuudesta. Toivoisin, että kasvatusalan ammattilaiset näkisivät nuoren huonon käytöksen taakse. Usein siellä on jokin oikea syy, miksi nuori käyttäytyy, miten käyttäytyy. Hälinä, iso ryhmä ja siirtymätilanteet tekevät erityisesti nepsyhaasteiselle lapselle kuormitusta, eivätkö voimat enää riitä opiskeluun ja oppitunnilla keskittymiseen. Olisi hienoa, jos opetuksessa olisi enemmän joustoa ja pienryhmäpaikka olisi jo aiemmin mahdollinen."

"Kodin ja koulun yhteistyö on pelannut hyvin pienryhmäsiirron jälkeen. Olen kokenut, että koulun puolelta saa hyvin tietoa ja aina on voinut matalalla kynnyksellä kysyä."

"Poikani ei ole tullut yläkoulussa kohdatuksi ennen koulunuorisotyöntekijää. Olemme pyytäneet useita kertoja tutkimuksia ja apua tilanteeseen. On meitä toisinaan kuunneltu, mutta ei päästy asian ytimeen. Koulunuorisotyön avulla päästiin kiinni oikeaan ongelmaan ja tutkimukset saatiin vihdoinkin loppuun. Diagnoosin ja lääkkeen aloittamisen jälkeen koulu lähti sujumaan paremmin. Tuntimerkinnät muuttuivat ihan erilaisiksi ja alkoi tulla positiivista palautetta opettajilta."

"Koulu olisi lapsille ja nuorille parempi paikka, jos siellä olisi riittävä määrä nuorista välittäviä aikuisia. Siis muitakin, kuin opettajia. Kouluille tarvitaan ehdottomasti enemmän nuoria kohtaavia aikuisia, joilla on aikaa ja mahdollisuuksia kuunnella."

Lopuksi

Kerroinko jo, kuinka paljon arvostan näitä poikia?

Ei meidän tie ole ollut vaan ruusuinen ja helppo.

Tämän lukuvuoden aikana ollaan menetetty sata kertaa hermot toisiimme, mökötetty, loukkaannuttu ja kyseenalaistettu toistemme valintoja.

Kukaan ei ole kuitenkaan luovuttanut ja vuoristoradasta huolimatta ollaan oltu tiimi.

Mä olen oppinut itsestäni uusia asioita, joutunut kohtaamaan ammatillisia heikkouksiani, epävarmuuksiani ja äärirajoja. Olen ollut epäaikuinen, liian aikuinen, liian vaativa ja varmaan ihan liian kaikkea.

Ehkä merkityksellisintä on kuitenkin se, että pääsin seuraamaan aitiopaikalta neljän ysluokkalaisen elämää ja sain niin paljon luottamusta osakseni, että pääsin kuulemaan ja kirjoittamaan poikien tarinat. Kertomusten aitous ja poikien reflektiokyky jätti monta kertaa sanattomaksi.

Koskettavinta on se, että jokainen toivoi aikuisten oikeasti välittävän. Ettei tuntisi olevansa toiselle pelkkää epämukavaa työtä, rasite. Sen tuntee kilometrin päähän, jos on ei-toivottu. Kun saisi tulla hyväksytyksi omana itsenään ilman, että vaaditaan jotain sellaista, johon ei sillä hetkellä pysty.

Ja silloin kun ei pysty, joku ottaisi kopin ja kannattelisi. Kääntäisi huomion hyvään ja loisi toivoa.

Vaatii rohkeutta myöntää, mitä oman käytöksen takana on ollut. Vielä rohkeampaa on viedä ajatusprosessia pidemmälle ja sanoittaa sitä, mitä olisi voinut tehdä toisin ja mitä niin kovasti tarvitsisi. Kun on tullut nähdyksi ja kohdatuksi satuttavan leiman kautta, ihminen rakentaa joko suojamuurin tai muuttuu näkymättömäksi.

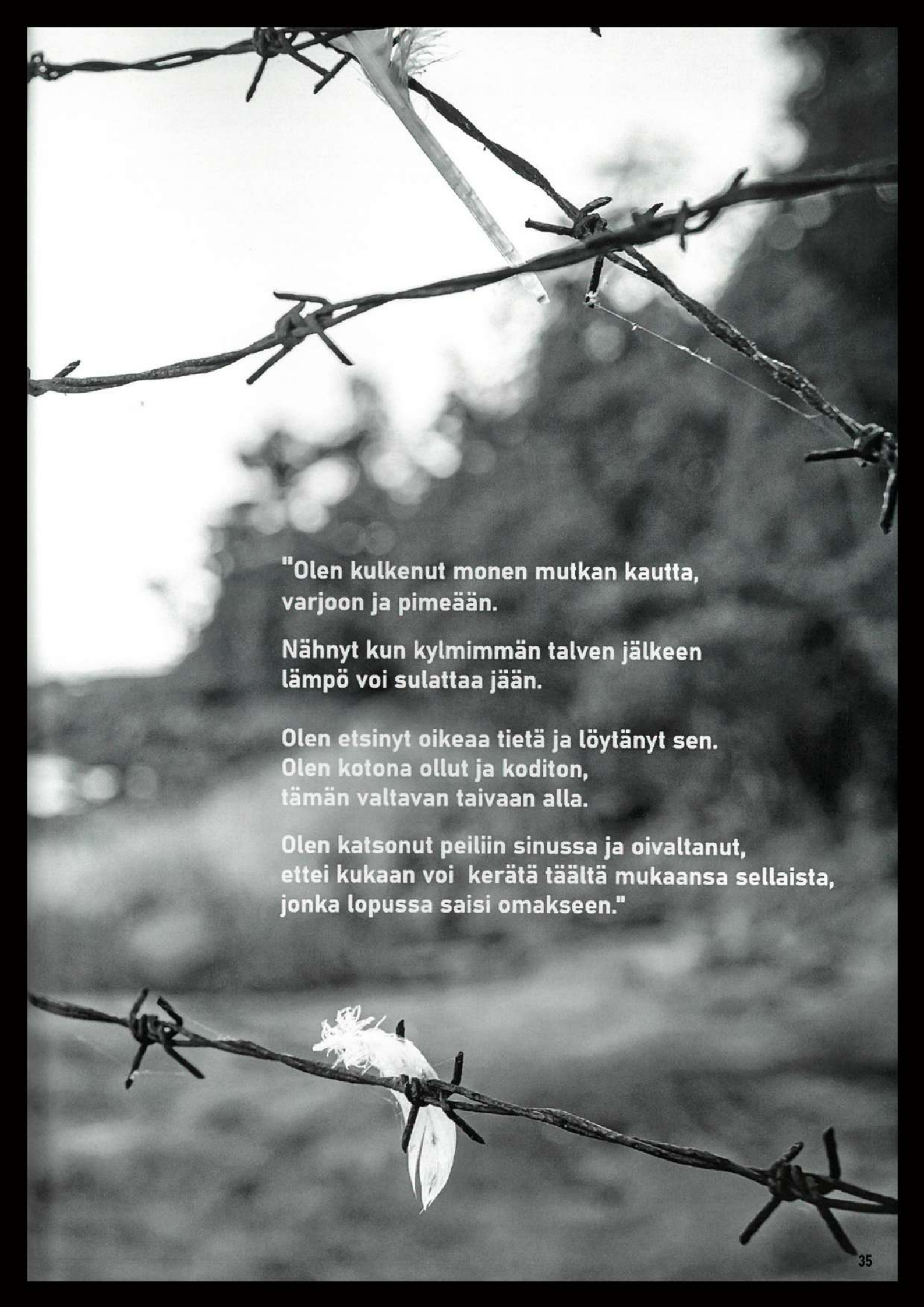
Kun yrittää sopeutua muottiin johon ei sovi, on helpompaa vetää roolia, kuin olla oma, epätäydellinen itsensä. Rohkeutta on olla pehmeä, rohkeutta on olla hetkittäin auki ja päästää toinen ihminen lähelle.

Toivon, että elämä kohtelee mitä parhaiten näitä neljää. Pysykää sellaisina kuin olette, luottakaa itseenne ja toisiin ihmisiin. Te tiedätte, ketkä ovat sen arvoisia.

-Hanna

(se entinen näkymätön lapsi)

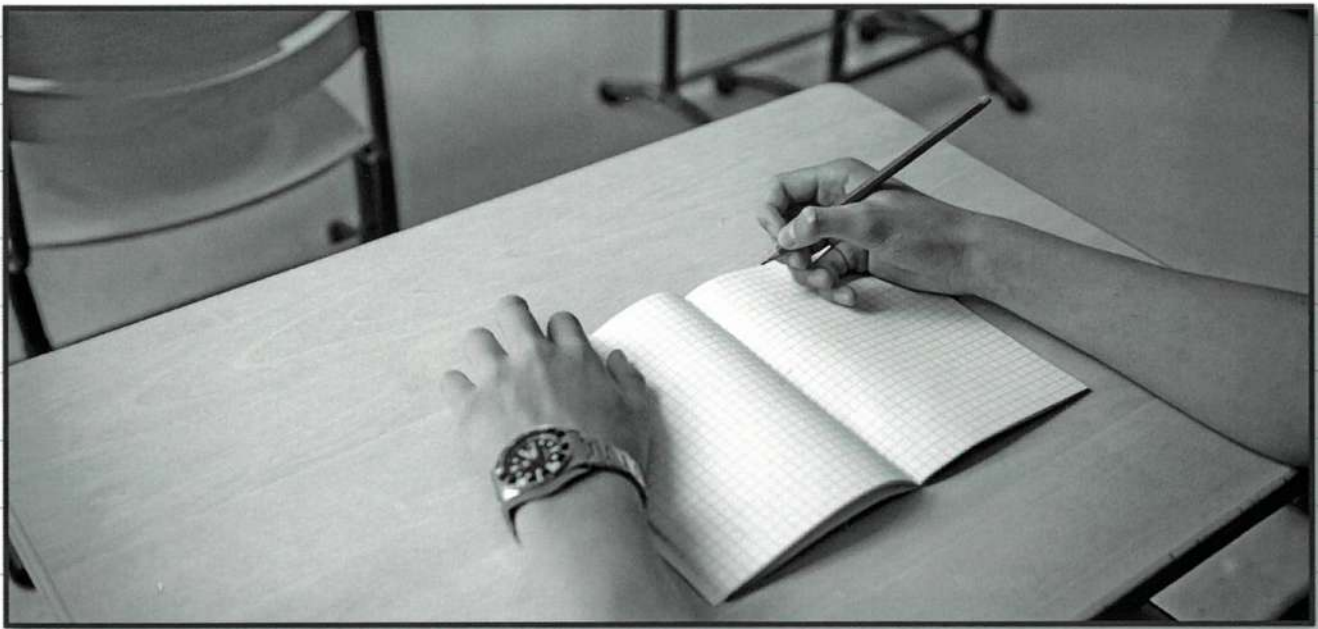
"Olen kulkenut monen mutkan kautta,
varjoon ja pimeään.

Nähnyt kun kylmimmän talven jälkeen
lämpö voi sulattaa jään.

Olen etsinyt oikeaa tietä ja löytänyt sen.
Olen kotona ollut ja koditon,
tämän valtavan taivaan alla.

Olen katsonut peiliin sinussa ja oivaltanut,
ettei kukaan voi kerätä täältä mukaansa sellaista,
jonka lopussa saisi omakseen."

"Oon tottunut pitämään asiat sisälläni, enkä avaudu. Etenkin, jos menee huonosti. En mä halua puhua vieraalle ihmiselle. Eniten siinä ärsyttää, jos toinen yrittää neuvoa, vaikka ei aidosti ymmärrä, mistä on kyse. Tai jos se sanoo, että pitäiskö sun vaikka ryhdistäytyä ja ruveta käymään koulua. Kai mä ottaisin joka aineesta kympin, jos vaan pystyisin tai osaisin. Se ei vaan mee niin tai ole niin helppoa. Ihan sama, kuin että jos olis helppoa ruveta miljonääriksi, niin kaikkihan olis. Mutta ei kukaan tiedä, miltä toisesta tuntuu. Eikä se aina liity edes kouluun, jos siellä ei pysty käymään."

Heinolan nuorisopalveluiden koulukokemusprojektissa neljä juuri peruskoulunsa päättäneitä nuorta avaa ajatuksiaan koulupolustaan. Mistä motivaatio syntyy? Miten tulin kohdatuksi ja nähdyksi? Miten omaa suuntaa voi muuttaa?

PIENI KAUPUNKI,
ISO ELÄMÄ

